

Na każdej polskiej monecie kolekcjonerskiej znajdują się:

- nominal
- wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej
- napis: Rzeczpospolita Polska
- rok emisji



Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję do upamiętniania ważnych historycznych rocznic i postaci oraz do rozwijania zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Zapraszamy do zapoznania się z planem emisji na stronie: [nbp.pl/plany-emisyjne](https://nbp.pl/plany-emisyjne)

Na Państwa dodatkowe pytania odpowiedzą nasi konsultanci pod numerem 22 185 17 05.

Sprzedaż wartości kolekcjonerskich emitowanych przez NBP jest prowadzona w oddziałach okręgowych NBP oraz przez sklep internetowy NBP.

27 lutego 2024 roku Narodowy Bank Polski planuje wprowadzenie do obiegu srebrnej monety o nominale 10 zł z serii „Wyklęci przez komunistów żołnierze niezłomni – Zygmunt Szendzielarz »Łupaszka«”.

Narodowy Bank Polski jest centralnym bankiem państwa odpowiadającym za politykę pieniężną i stabilność cen. Jego funkcje określa Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej i ustawa o NBP. NBP ma wyłączne prawo emisji pieniądza. Jako bank centralny nie prowadzi rachunków bankowych obywateli, nie przyjmuje od nich lokat, nie udziela kredytów. Prowadzi natomiast obsługę budżetu państwa, a także podmiotów sektora finansów publicznych. Gromadzi rezerwy walutowe państwa i zarządza nimi. Pełni funkcję banku banków, tworząc warunki do działania systemu bankowego. Jest również jednym z najważniejszych ośrodków naukowo-analitycznych w dziedzinie ekonomii i rynków finansowych. Więcej o NBP: [nbp.pl](https://nbp.pl)

Narodowy Bank Polski

*Dbamy o wartość polskiego pieniądza*



NARODOWY  
BANK POLSKI

## Pamięci Rodziny Ulmów



Monety kolekcjonerskie

# Pamięci Rodziny Ulmów

22 lutego 2024 roku Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu srebrną monetę o nominale 50 zł „Pamięci Rodziny Ulmów”.

Markowa to wieś położona kilka kilometrów od Łańcuta. W przededniu wybuchu II wojny światowej liczyła około 4,5 tys. mieszkańców, w tym 120 Żydów. W pierwszej połowie 1942 r. na tych terenach Niemcy wprowadzili restrykcje wynikające z zarządzenia Generalnego Gubernatora Hansa Franka z 15 października 1941 r., które dotyczyły m.in. niemal całkowitego odcięcia dostępu do żydowskich dzielnic mieszkaniowych i zakazu opuszczania gett przez Żydów, a także wprowadzenia kary śmierci za pomoc udzielaną im przez mieszkańców Generalnego Gubernatorstwa.

Wiktoria i Józef Ulmowie byli małżeństwem od 1935 r. i mieli sześcioro dzieci: Stanisławę, Barbarę, Władysława, Franciszka, Antoniego oraz Marię. Pracując w gospodarstwie rolnym, zajmowali się sadownictwem i uprawą warzyw oraz hodowlą jedwabników i pszczelarstwem. Przed wybuchem wojny Józef działał społecznie w ramach Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, a także w Związku Młodzieży Wiejskiej RP „Wici”. Był znany z licznych pasji, takich jak fotografia, elektrotechnika i historia. Wiktoria przed zamążpójściem była słuchaczką kursów zawodowych na Uniwersytecie Ludowym w Gaci, a później zajmowała się już wyłącznie dziećmi i prowadziła dom.

Jesienią 1942 r. rodzinę Ulmów poprosili o schronienie Saul Goldman z synami: Baruchem, Mechelem, Joachimem oraz Mojżeszem, a na początku kolejnego roku – krewne Saula, Gołda Grünfeld i Lea Didner z córką Reszlą.

Pomoc, której Ulmowie udzielili swoim żydowskim znajomym, miała szansę powodzenia, ponieważ ich dom znajdował się na obrzeżach wsi. Przerażającym ostrzeżeniem dla mieszkańców Markowej była masowa egzekucja ponad 20 jej żydowskich mieszkańców, której dokonano 14 grudnia 1942 r. Miejsce kaźni było widoczne z podwórka domu Ulmów, dlatego można przypuszczać, że wszyscy jego mieszkańcy widzieli niemiecką zbrodnię.

Ponad rok później doszło do tragedii w domu Ulmów. Nad ranem 24 marca 1944 r. niemieccy żandarmi dowodzeni



przez por. Eilerta Diekena na podstawie donosu rozstrzelali ukrywających się tam Żydów i rodzinę gospodarzy, w tym będącą w zaawansowanej ciąży Wiktorię i wszystkie dzieci. Zamordowanych pogrzebali obok domu – w dwóch oddzielnych mogiłach – zmuszeni do tego okoliczni mieszkańcy. Dom i gospodarstwo oprawcy splądrowali i ograbili. W styczniu 1945 r. ciała Ulmów ekshumowano i przeniesiono na cmentarz parafialny w Markowej, natomiast dwa lata później podjęto szczątki rodzin żydowskich i pochowano na cmentarzu w Jagiellie koło Przeworska. Wiktoria i Józef Ulmowie 13 września 1995 r. zostali uhonorowani tytułem Sprawiedliwi wśród Narodów Świata, a 10 września 2023 r. papież Franciszek ogłosił ich błogosławionymi.

**Nominał 50 zł**

metal: Ag 999/1000

stempel: zwykły, oksyda, bursztyn

średnica: 45,00 mm

masa: 62,20 g

brzeg (bok): gładki

nakład: do 5 000 szt.



Projektantk: Robert Kotowicz

Emitent: NBP

Na zlecenie NBP monety wyprodukowała Mennica Polska SA

W Markowej udało się uratować 21 Żydów, którym miejscowe rodziny niosły pomoc przez całą niemiecką okupację.

*dr Marcin Chorążki*

Rewers monety przedstawia Błogosławioną Rodzinę Ulmów – Józefa i Wiktorię oraz dzieci: Stanisławę, Barbarę, Władysława, Franciszka, Antoniego i Marię. Bursztyn w kształcie serca symbolizuje siódme dziecko.

Na awersie monety została umieszczona kompozycja z liścia palmy i kwiatów lillii – liść palmy to symbol męczeństwa, natomiast siedem kwiatów lillii symbolizuje niewinność siedmiorga dzieci.